

PATRIOTGROUP+

Občasník spoločnosti Patriot Group, s. r. o.

Dobre vedieť ...

ÚROKY Z OMEŠKANIA

V podnikateľskom prostredí sa stretávame s pojmami ako je úrok a úrok z omeškania veľmi často. Je však potrebné rozlišovať medzi pojmami **úrok** a **úrok z omeškania**. Úrok môžeme chápať ako odplatu za používanie poskytnutého úveru, úrok z omeškania je sankcia, ktorá patrí veriteľovi za porušenie povinností dlžníka včas a riadne vyplatiť svoj peňažný záväzok. Nárok na úrok z omeškania vzniká veriteľovi bez ohľadu na to, či sa na tom účastníci dohodli, čiže priamo zo zákona. Je na samotnom veriteľovi, či si nárok na zaplatenie úrokov z omeškania bude uplatňovať, alebo nie.

čítaj viac →

V problematike sadzieb úrokov z omeškania slovenská právna úprava rozlišuje medzi občianskoprávnymi vecami a obchodnými vecami. Rozdiely medzi týmito úpravami by sa dali definovať nasledovne:

- **v občianskoprávných vzťahoch** sa výška sadzby úrokov z omeškania nedá zmluvne dojednať, resp. zmluvné strany sa nemôžu dohodnúť na vyššej než zákonom stanovenej výške. Veriteľ si teda môže uplatňovať menej, nie však viac.
- **v obchodnoprávných vzťahoch** sa uprednostňuje dohoda podnikateľov o výške úrokov z omeškania a keď výška nebola dohodnutá, vzniká pri omeškaní nárok na úroky z omeškania v zákonnej výške. Obchodné záväzkové vzťahy sú špecifické tým, že výška úrokov z omeškania sa môže zmluvne modifikovať. V týchto vzťahoch sa môžu strany na výške úroku z omeškania zmluvne dohodnúť, a to aj v sadzbe vyššej než zákonnej.

Z pohľadu advokáta ...

Úroky z omeškania majú povahu **sankcie** (sankčné úroky) **za omeškanie** dlžníka so splnením záväzku (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 369 Obchodného zákonníka).

Úroky z omeškania **sa platia popri samotnom dlžnom plnení** stanoveným percentom z tej časti dlhu, z ktorej je dlžník v omeškaní, teda ktorú ešte nezaplatil.

Omeškanie dlžníka s plnením záväzku má zo zákona za následok určitú zmenu práv veriteľa a povinností dlžníka, respektíve ich doplnenie novými právami a povinnosťami. Omeškaním teda vzniká nové právo veriteľa a nový záväzok dlžníka, a to taký, že popri trvajúcej povinnosti dlžníka splniť záväzok vznikajú aj nové (ďalšie) práva a povinnosti, bez ohľadu na to, či dlžník omeškanie zaviniel alebo nie a

bez ohľadu či sa na tom zmluvné strany výslovne dohodli.

Ako bolo uvedené vyššie v texte, slovenská právna úprava rozlišuje medzi občianskoprávnymi vecami a obchodnými vecami. V občianskoprávných vzťahoch sa výška sadzby úrokov z omeškania nedá zmluvne dojednať a táto vyplýva zo zákona, resp. z nariadenia vlády, pričom pokiaľ by sa dlžník omeškal v súčasnosti, sadzba úroku **z omeškania v občianskom vzťahu by bola 5% ročne z dlžnej sumy**. V **obchodnoprávných vzťahoch**, pri ktorých absentuje dohoda účastníkov o výške úroku z omeškania by bola sadzba úroku z omeškania v súčasnosti vo výške 8 % ročne z dlžnej sumy. Pri určovaní sadzby úroku sú však dôležité viaceré aspekty, ako napríklad čas vzniku záväzkového vzťahu a

podobne. Úrok z omeškania patrí veriteľovi v časovom úseku odo dňa nasledujúceho po splatnosti záväzku až do jeho zaplatenia.

Napriek skutočnosti, že v rámci obchodnoprávných vzťahov právna úprava SR ponecháva zmluvným stranám voľnosť pri dojednaní úroku z omeškania, aj táto voľnosť je do určitej miery obmedzená, a to inštitútom tzv. poctivého obchodného styku. Dojednaná výška úrokov z omeškania by mala byť v súlade so zásadami poctivého obchodného styku. V rozhodnutiach slovenských súdov je možné stretnúť sa s uplatnením zásad poctivého obchodného styku vo vzťahu k dojednanej výške úrokov z omeškania. „Ak boli úroky z omeškania zmluvne dohodnuté vo výške, ktorá zásadám poctivého obchodného styku odporuje, nemožno výkonu práva z takejto dohody priznať súdnu ochranu. To znamená, že súd nemôže priznať úroky vo výške, ktorá by uvedeným zásadám odporovala, i keď bola výška úrokov zmluvne dohodnutá. Podľa ústavného súdu ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka však neobmedzuje súd priznať zmluvne dohodnuté úroky z omeškania vo výške, ktorá nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku.“ Pre úplnosť je potrebné dodať, že predpokladom kvalifikácie nejakého konania ako rozporného so zásadami poctivého obchodného styku nie je len samotná disproporcia medzi výškou dojednanej sankcie a povahou zabezpečenej povinnosti, ale musia pristúpiť ešte ďalšie skutočnosti, napríklad zneužitie hospodárskej prevahy zmluvnou stranou, dĺžka omeškania so zaplatením záväzku, celkový charakter konania zmluvných strán a podobne.

Záverom je nutné poukázať na to, že účastníci zmluvných vzťahov by prioritne mali dbať na riadne a včasné plnenie si svojich zákonných či zmluvných povinností, aby predchádzali vzniku ďalších nákladov, ktoré im v súvislosti s prípadným neplnením povinností vznikajú.

-- JUDr. Barbora Koncová, LL.M., advokát

ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA

Dôležité je upozorniť na skutočnosť, že niekedy si podnikatelia mylne myslia, že sadzbu úroku z omeškania je postačujúce napísať na faktúru, ktorú dodávateľ zasiela odberateľovi. Takéto konštatovanie na faktúre však nemá formu zmluvného dojednania, pretože ide len o jednostranné určenie úroku z omeškania. Dohoda o úroku z omeškania musí mať formu dvojstranného úkonu, ktorý je potvrdený (podpísaný) oboma zmluvnými stranami.

Vážení klienti, obchodní partneri,

zmenili sme sídlo našej spoločnosti. Okrem úplne nových, moderných priestorov, máte k dispozícii aj bezproblémové parkovanie zdarma. Radi vás privítame na novej adrese:

**KPT. JAROŠA 29
911 01 TREŇČÍN**

Poprosíme na všetkých dokumentoch, faktúrach uvádzať už našu novú adresu.

Na uvedenej adrese, v rovnakej budove, sa nachádza aj kooperujúca **Advokátska kancelária Koncová & Partners, s.r.o.** Aj naďalej vám tak vieme zabezpečiť komplexný právny servis rýchlo a efektívne.

Tešíme sa na vašu návštevu.

DAJTE NÁM VEDIET!

Vaše postrehy, nápady a názory posielajte na emailovú adresu vymahanie@patriotgroup.eu

